AANVULLING PLANMER
BESTEMMINGSPLANNEN BUITENGEBIED
BAARLE-NASSAU

GEMEENTE BAARLE-NASSAU

21 juni 2011
075589375:0.1 - Concept
B02012.000313.0100

ARCADIS

Inhoud

1 Inleiding 2

2 Voornemen en referentiesituatie 5
2.1 Advies van de Commissie m.e.r. 5
2.2 Referentiesituatie 5
2.3 VOornemen 7
2.4 Worst case Variant A 8
2.5 Worst case Variant B 8
2.6 Resultaat 9

3 Geur 10
3.1 Advies van de Commissie m.e.r. 10
3.2 Methodiek 10
3.3 Resultaat 10

4 Natura 2000 en Passende Beoordeling 13
4.1 Advies van de Commissie m.e.r. 13
4.2 Methodiek 13
4.3 Resultaat 13

5 Samenvatting planMER en aanvulling 15
5.1 Inleiding 15
5.2 Samenvatting planMER en aanvulling 15

Bijlage 1 Voorlopig toetsingsadvies Commissie m.e.r. 27

Bijlage 2 Kaarten geur 28

Bijlage 3 Achtergrondbelasting geur 29

Colofon 30

HOOFDSTUK 1 Inleiding

De gemeente Baarle-Nassau wil het bestemmingsplan voor de twee landbouw-ontwikkelingsgebieden (verder LOG's) 'Ulicoten' en 'Oostflank' in haar buitengebied herzien. Vanwege de nabijheid van Natura 2000-gebieden en omdat het bestemmingsplan kaderstellend is voor m.e.r.-beoordelingsplichtige besluiten, wordt een plan-m.e.r.-procedure doorlopen. In onderstaande afbeelding is te zien waar de beide landbouwontwikkelingsgebieden (LOG"s) liggen en waar het overige buitengebied is gelegen.

Afbeelding 1
Integrale zonering intensieve veehouderij

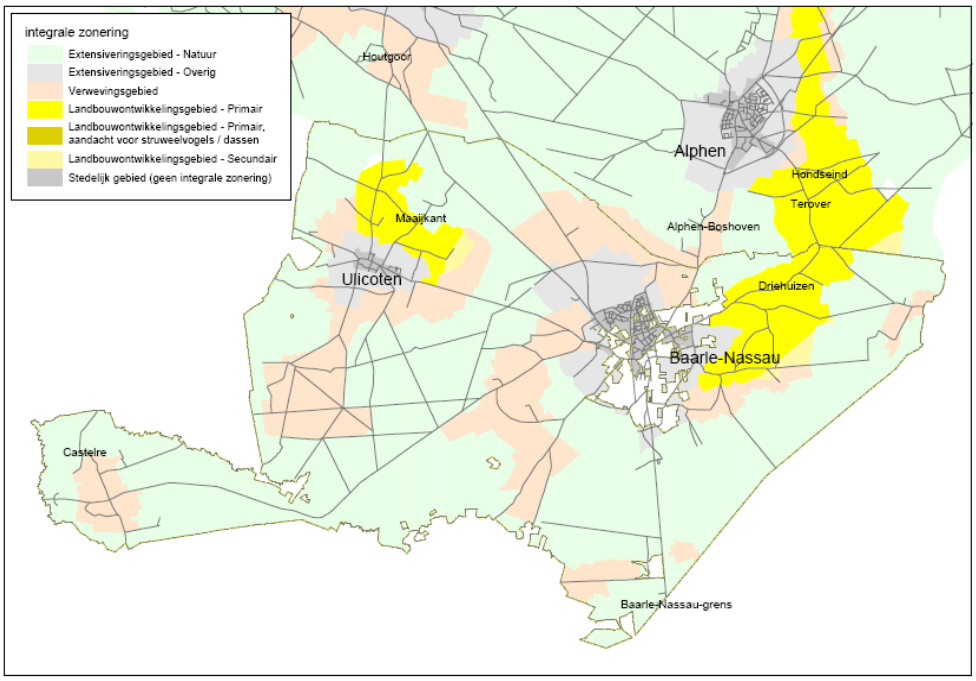

Om de besluitvorming omtrent de beide bestemmingsplannen voor de LOG's te onderbouwen is er planMER (milieueffectrapport voor een plan) opgesteld. In dit planMER is ook ingegaan op de ontwikkelingen en effecten in andere delen van het buitengebied van Baarle-Nassau. Dit omdat de ontwikkeling van de intensieve veehouderij in de LOG's nauw samenhangt met de ontwikkelingen van de intensieve veehouderij elders.

Voordat gestart is met het opstellen van het planMER is er een Notitie Reikwijdte en Detailniveau (NRD) opgesteld met de mogelijkheid tot inspraak. Met behulp van dit NRD zijn bestuurs- en adviesorganen geraadpleegd over de reikwijdte en detailniveau van het planMER.

Na deze consultatiefase is er een concept planMER (maart 2010) opgesteld, waarin is uitgegaan van een zogenaamd basisalternatief (7 nieuwvestigingen, 7 omschakelingen, 36 doorgroeiers in de LOG's en 41 in de verwevingsgebieden) en een maximaal alternatief (een verdere doorontwikkeling van de 36 groeiers in de LOG's en de 41 doorgroeiers in de verwevingsgebieden).

Na de gemeenteraadsverkiezingen in maart 2010 en de wijziging van de provinciale beleidskaders n.a.v. het debat over Megastallen op 19 maart 2010, is besloten het planMER uit maart 2010 aan te passen. Dit omdat de mogelijkheden voor de intensieve veehouderij naar aanleiding van de beleidswijzigingen op provinciaal en gemeentelijk niveau zijn ingeperkt. Dit heeft geleid tot een nieuwe versie van de planMER (november 2010). In deze versie van het planMER zijn vier alternatieven met elkaar vergelijken die tot doel hebben de effecten van 3 nieuwvestigingen in het LOG Ulicoten en de uitbreiding van bestaande intensieve veehouderijen tot een omvang van maximaal 1,5 hectare in beeld te brengen.

Na de afronding van dat bijgestelde planMER in november 2010 heeft de gemeente Baarle-Nassau in begin 2011 twee voorontwerp-bestemmingsplannen voor de LOG's in procedure gebracht, vergezeld van dit planMER. Ook heeft de gemeente Baarle-Nassau aan de Commissie voor de milieueffectrapportage (de Commissie) gevraagd het planMER te toetsen.

Op 28 april 2011 heeft de Commissie een voorlopig toetsingsadvies over het milieueffectrapport uitgebracht (rapportnummer 2311-68). Dat voorlopig toetsingsadvies is als bijlage bij deze notitie (de aanvulling op het milieueffectrapport) toegevoegd.
De Commissie signaleerde bij haar toetsing een aantal tekortkomingen die zij essentieel acht voor het volwaardig meewegen van het milieubelang bij de besluitvorming.

Naar aanleiding van het voorlopig toetsingsadvies is deze aanvulling opgesteld, waarin is ingegaan op onderstaande opmerkingen c.q. vragen van de Commissie:

- De commissie vraagt bij het beschrijven van de referentiesituatie rekening te houden met het feit dat er volgens de CBS landbouwtellingen circa 40% minder dieren gehouden worden dan het aantal vergunde dierplaatsen en bij de effectvergelijking uit te laag gaan van deze aangepaste referentie. Zie paragraaf 2.1 van het voorlopig toetsingsadvies.
- De commissie vraagt een worst case scenario (maximale effecten bij benutting planologische ontwikkelingsruimte) te beschrijven waarin rekening wordt gehouden met de mogelijkheden voor hervestiging van intensieve veehouderijen (benutting bestaand bouwblok i.v.) en omschakeling naar intensieve veehouderijen in beide LOG's, de effecten van de ingediende aanvragen voor ontheffing van de provinciale Verordening Ruimte (uitbreiding boven 1,5 hectare voor 6 bedrijven) en de mogelijkheden voor het oprichten van mestvergistingsinstallaties. Zie paragraaf 2.1. van het voorlopig toetsingsadvies.

- De commissie vraagt specifiek voor de thema's geur (zie paragraaf 2.2. van het voorlopig toetsingsadvies) en stikstofdepositie op Natura2000 gebieden (zie paragraaf 2.3 van het voorlopig toetsingsadvies) inzicht te geven in de maximaal mogelijke effecten. In de Passende beoordeling dient de depositie van stikstof volgens het worstcase scenario vergeleken te worden met de depositie op basis van de aangepaste referentie "huidige situatie – werkelijk".

Dit rapport dient beschouwd te worden als aanvulling op het planMER. Van het planMER (november 2010) en deze aanvulling (juni 2011) is een nieuwe, zelfstandig leesbare samenvatting gemaakt. Deze nieuwe samenvatting (juni 2011) is ook als bijlage bij deze aanvulling gevoegd.

HOOFDSTUK 2 Voornemen en referentiesituatie

2.1 ADVIES VAN DE COMMISSIE M.E.R.

De commissie vraagt bij het beschrijven van de referentiesituatie rekening te houden met het feit dat er volgens de CBS landbouwtellingen circa 40% minder dieren gehouden worden dan het aantal vergunde dierplaatsen en bij de effectvergelijking uit te gaan van deze aangepaste referentie. Zie verder paragraaf 2.1 van het voorlopig toetsingsadvies.

De commissie vraagt een worst case scenario (maximale effecten bij benutting planologische ontwikkelingsruimte) te beschrijven waarin rekening wordt gehouden met de mogelijkheden voor hervestiging van intensieve veehouderijen (benutting bestaand bouwblok i.v.) en omschakeling naar intensieve veehouderijen in beide LOG's, de effecten van de ingediende aanvragen voor ontheffing van de Verordening Ruimte (uitbreiding boven 1,5 hectare voor 6 bedrijven) en de mogelijkheden voor het oprichten van mestvergistingsinstallaties. Zie verder paragraaf 2.1. van het voorlopig toetsingsadvies.

2.2 REFERENTIESITUATIE

De milieueffecten van de huidige situatie plus de autonome ontwikkeling vormen gezamenlijk de referentiesituatie voor het MER, waarmee het voornemen en de alternatieven vergelijken moeten worden. Met name voor bestemmingsplannen buitengebied is het soms lastig om te bepalen welke elementen nu behoren tot de referentiesituatie en welke tot het voornemen.

Toegespitst op de milieueffecten van de intensieve veehouderij, is de referentiesituatie opgebouwd uit:

- vergunningen voor de veehouderijen, voor zover die feitelijk zijn ingevuld;
- vergunningen die nog niet (volledig) zijn ingevuld, maar wel op korte termijn worden ingevuld;
- ontwikkelingen in de veehouderij op basis van andere reeds genomen besluiten (de zogenaamde autonome ontwikkeling), zoals het Besluit Huisvesting dat eisen stelt aan de stalsystemen (maximale emissies per dier) die worden toegepast.

Het is lastig te bepalen welk deel van de vergunde ruimte (milieuvergunningen) die nu nog niet zijn gerealiseerd op korte termijn (bijvoorbeeld binnen 3 jaar) wel zullen zijn gerealiseerd. De vergunningen van veehouderijen worden systematisch door gemeenten en provincie geregistreerd; informatie over concrete initiatieven of plannen van veehouders om te investeren (of juist niet) is veel minder goed toegankelijk.

In het planMER uit november 2010 is daarom de volgende aanpak gehanteerd:

- Op basis van de vergunde rechten van de veehouderijen in Baarle-Nassau en omgeving is de (vergunde) milieubelasting in beeld gebracht. Dus de milieubelasting op basis van de vergunde stalsystemen en het vergund aantal dieren per type.
- Uitgaande van de normen (maximale emissie per dierplaats) uit het Besluit Huisvesting is ingeschat hoe de milieubelasting zich ontwikkelt indien het nu vergund aantal dieren is gehuisvest in stallen volgens die maximale emissiewaarden. Dus het huidig vergund aantal dieren per type en de emissie per dier voldoet aan de eisen uit dit besluit.
- Uitgaande van de CBS landbouwtellingen is op gemeenteniveau een inschatting gemaakt van het verschil tussen het vergund aantal dierplaatsen (vergunningen) en de opgave van het daadwerkelijk aantal dieren dat gemiddeld aanwezig is (CBS meitellingen).

In het planMER (november 2010) is uitgegaan van de huidige vergunde situatie inclusief autonome ontwikkeling als referentie. Wat niet als zodanig is verwoord in het planMER uit november 2010, maar wel in deze aanvulling, is dat de milieubelasting op basis van de huidige vergunde situatie en op basis van het Besluit Huisvesting (referentiesituatie vergund) met dat verschil kan worden “gecorrigeerd” om ten behoeve van de effectvergelijking de alternatieven te kunnen vergelijken met de referentiesituatie (referentiesituatie CBS).

In paragraaf 5.2. van het planMER uit november 2010 is het verschil tussen het vergund aantal dierplaatsen en de opgave van de veebezetting uit de CBS-tellingen inzichtelijk gemaakt. Uitgedrukt in de emissie van ammoniak bedraagt dit verschil circa 41% (vergund 130.530 kg Nh3/jaar, indicatie op basis van CBS 85.438 kg Nh3/jaar).

Dit verschil wordt veroorzaakt door verschillen in wijze van registreren (locatie inrichting versus locatie eigenaar), functionele leegstand (afvoeren van slachtvee, schoonmaken het stallen), het feit dat bedrijven in opbouw zijn en daarom de vergunde ruimte nog niet volledig benutten, bedrijven gestopt zijn maar vergunningen nog niet zijn ingetrokken of omdat bedrijven structureel of vanwege marktomstandigheden hun vergunde ruimte niet benutten.

Wanneer rekening wordt gehouden met de functionele leegstand die al is verdisconteerd in de wettelijke emissiefactoren per dier (gemiddeld 5 tot 10%) en bedrijven die in opbouw zijn, is de latente vergunde ruimte in Baarle-Nassau op basis van deze vergelijking circa 25% tot 35%. In de berekeningen die verder op in deze aanvulling zijn opgenomen, is uitgegaan van een verschil van 35%.

2.3 VOORNEMEN

De Commissie hanteert de basisregel dat alles waarover een nieuw besluit kan worden genomen onderdeel is van het voornemen. Toegespitst op het planMER dat vooral in gaat op de milieueffecten van de intensieve veehouderij, betekent dit dat het voornemen is opgebouwd uit de volgende onderdelen:

- De begrenzing van de bouwblokken op de verbeelding van de twee bestemmingsplannen voor de LOG's. Hoeveel ruimte wordt er geboden voor uitbreiding van bebouwing zonder dat hiervoor een nieuwe planologische procedure voor hoeft te worden doorlopen?
- Welke flexibiliteitsmogelijkheden biedt het plan? Welke besluiten kunnen het college nemen zonder dat hiervoor een nieuw besluit van de raad (vaststelling bestemmingsplan) nodig is. Hierbij gaat het om de ontheffings- en wijzigingsbevoegdheden van het college voor het vergroten van de bouwblokken en de mogelijkheden voor omschakeling naar een andere functie, bijvoorbeeld van agrarisch bouwblok naar een bouwblok voor een intensieve veehouderij.

In het planMER uit november 2010 zijn vier alternatieven beschreven. In deze alternatieven is rekening gehouden met uitbreidingen binnen het begrensde bouwblok, uitbreiding van bouwblokken tot 1,5 hectare en drie nieuwvestigers in het LOG Ulicoten. Ook is rekening gehouden met doorgroei van bouwblokken van intensieve veehouderijen in het verwevingsgebied (tot 1,5 hectare).

Er is in de vier alternatieven uit het planMER van november 2010 geen rekeningen gehouden met hervestiging en omschakeling naar (intensieve) veehouderij, anders dan de nieuwvestiging van drie intensieve veehouderijen in het LOG Ulicoten. In de alternatieven uit het concept planMER uit maart 2010 is daar wel rekening mee gehouden, maar die versie van het MER is niet ter inzage gelegd. Daarom is in deze aanvulling wel rekening gehouden met de mogelijkheden voor omschakeling en hervestiging.

Door de gemeenteraad van Baarle-Nassau zijn een achttal aanvragen tot ontheffing (van een bouwblok groter dan 1,5 hectare) doorgestuurd naar de Gedeputeerde Staten (GS) van de Provincie Noord-Brabant. Van dit achttal zijn zes aanvragen om ontheffing door GS bestempeld als ''lopende gevallen''. Deze zes zijn door de gemeente tevens opgenomen in de bestemmingsplannen voor beide LOG's. In deze aanvulling is rekening gehouden met deze zes aanvragen.

Als laatste is volgens de Commissie ten onrechte de mogelijkheid tot het oprichten van mestvergistingsinstallaties bij intensieve veehouderijen niet meegenomen. Hierdoor zijn de maximaal mogelijke effecten van beide bestemmingsplannen niet voldoende beschreven.

In deze aanvulling zijn een tweetal worst case varianten onderscheiden, zodat de gemeente onderbouwd een keuze kan maken in het "toekennen van milieuruimte" voor uitbreiding van bestaande intensieve veehouderijen, de drie nieuwvestigers in het LOG Ulicoten, de zes uitbreidingen boven 1,5 hectare, de mogelijkheden voor omschakeling en voor het oprichten van mestvergistingsinstallaties.

Het betreft de volgende Worst case varianten:

- Worst case A zonder mogelijkheden voor omschakeling/hervestiging en de oprichting van mestvergistingsinstallaties.
- Worst case B met mogelijkheden voor omschakeling/hervestiging en de oprichting van mestvergistingsinstallaties.

2.4 WORST CASE VARIANT A

Deze variant bestaat uit het uitbreiden van bouwblokken van intensieve veehouderijen in de LOG's tot een bouwblok van 1,5 hectare, 3 nieuwvestigingen (verplaatsers) in het LOG Ulicoten en het toekennen van bouwblokken die groter zijn dan 1,5 hectare op een zestal locaties in de LOG's (conform de aanvragen om een ontheffing van de Verordening ruimte)

Modelmatige uitgangspunten voor de uitbreiding van bouwblokken:

- Selecteren van de potentiële groeiers in de logs (alle bedrijven met meer dan 40 nge intensieve veehouderij).
- Classificatie van de specialisatie van het bedrijf (varken – kippen – kalveren).
- Toekennen van een bouwblok van 1,5 hectare tenzij er al een grote bouwblok aanwezig is, op basis van de volgende "standaard bedrijven":
  - 500 zeugen gesloten, 364 nge, 6644 kg Nh3, 82640 ou;
  - 2000 vleeskalveren, 288 nge, 5000 kg Nh3, 71200 ou;
  - 140000 leghennen, 370 nge, 14000 kg Nh3, 47600 ou.
- Bepalen van de maximale emissie op basis van bouwblok en soort.
- Bepalen van de maximale emissie op basis van geurruimte.

Voor de drie nieuw nieuwvestigers in het LOG Ulicoten en de zes ontheffingsaanvragen is uitgegaan van de aanvragen voor een nieuw c.q. groter bouwblok op deze locaties. Deze waren ook al zo in een deel van de alternatieven uit het MER in november 2010 opgenomen.

De maximale emissie in de Worst case variant wordt gevormd door de laagste emissie op basis van bouwblok of geurruimte. Als de huidige vergunde emissie, gecorrigeerd voor de eisen uit het Besluit Huisvesting, groter is dan de laagste emissie op basis van bouwblok of geurruimte, dan is, indachtig de worst-case benadering, de maximale emissie in het kader van het Besluit Huisvesting gehanteerd.

2.5 WORST CASE VARIANT B

Deze variant bestaat uit worst-case variant A, aangevuld met

- zeven omschakelingen naar intensieve veehouderijen (standaard bedrijven met 500 zeugen gesloten) op plekken binnen de LOG's die daar voldoende milieuruimte voor hebben;

- voor locaties die kunnen uitgroeien tot een intensieve veehouderij met een grotere omvang (140 nge of meer), is er van uitgegaan dat er op deze locaties een mestvergistingsinstallatie wordt gerealiseerd. Voor deze zogenaamde boerderij vergisters is uitgegaan van een ammoniakemissie van 5% bovenop de ammoniakemissie op basis van de dierplaatsen van deze bedrijven en een geuremissie van 10% boven op de geuremissie op basis van dierplaatsen. Met deze (maximale) percentages is aangesloten bij de normstelling op basis van het ALARA-beginsel voor mestverwerking op boerderijniveau, zoals beschreven in de richtlijn mestverwerkingsinstallaties van Infomil (2001).

Voor het gebied buiten de beide LOG's (de extensiveringsgebieden en verwevingsgebieden) is uitgegaan van de milieubelasting op basis van alternatief 2B uit het planMER van november 2010. Er is hiermee ook rekening gehouden met de doorontwikkeling van een aantal locaties in het verwevingsgebied tot een omvang van 1,5 hectare.

2.6 RESULTAAT

De effecten van beide Worst case varianten zijn berekend voor de aspecten geur (zie hoofdstuk 3) en ammoniak (zie hoofdstuk 4). We vergelijken de effecten van beide Worst case varianten met de effecten van de eerder onderzochte (4) ontwikkelingsalternatieven, de huidige vergunde situatie, de huidige vergunde situatie inclusief besluit huisvesting (referentiesituatie vergund), de Huidige Situatie – Werkelijk (huidige vergunningen gecorrigeerd op basis van CBS) en referentie-CBS (referentiesituatie vergund gecorrigeerd op basis van CBS). Een aanpaste samenvatting met deze effectvergelijking is opgenomen in hoofdstuk 5 van deze aanvulling.

In onderstaande tabel is samenvattend beschreven welke verschillen in emissies en economische grootte er tussen de verschillende alternatieven zijn (totaal gemeente Baarle-Nassau).

Tabel 1

Economische omvang en emissies van ammoniak (NH3, kg per jaar) en geur (Odour units), voor de verschillende scenario's

	Nge	Nge t.o.v. vergund	NH3	Ou
Huidige situatie - vergund	32998	100%	529371	4145437
Referentie (Amvb huisvesting) – vergund	32998	100%	447607	3897314
Huidige situatie – CBS correctie	21449	65%	344108	2694536
Referentie (Amvb huisvesting) – CBS	21449	65%	290962	2533255
Worst case variant A	35849	109%	527478	4645663
Worst case variant B	37627	114%	570451	5359991

HOOFDSTUK 3 Geur

3.1 ADVIES VAN DE COMMISSIE M.E.R.

De commissie vraagt specifiek voor het thema geur (zie paragraaf 2.2. van het voorlopig toetsingsadvies) inzicht te geven in de maximaal mogelijke effecten.

3.2 METHODIEK

De methodiek om te komen tot de maximale mogelijk effecten voor geur in beide Worst case varianten staat omschreven in paragraaf 2.2.

3.3 RESULTAAT

In onderstaande tabel is de cumulatieve geurbelasting (de zogenaamde achtergrondbelasting) weergegeven voor de verschillende scenario's. In de tabel is de achtergrondbelasting gerelateerd aan de milieukwaliteit en het aantal geurgehinderden. Hierbij is onderscheid gemaakt tussen de bebouwde kom en het buitengebied. Hieruit blijkt dat vooral worst-case variant B leidt tot een belangrijke verslechtering van het woon- en leefklimaat, in zowel de bebouwde kom als in het buitengebied. Ook worst-case A leidt logischerwijze tot een verslechtering van het woon- en leefklimaat, maar de knelpunten treden bij deze worst-case variant vooral op in het buitengebied.

Tabel 2

Achtergrondbelasting geur binnen de bebouwde kom naar classificatie woon- en leefmilieu voor de verschillende scenario's (in absolute aantallen geurgehinderden)

Binnen bebouwde kom	Huidige situatie - vergund	Huidige situatie – CBS correctie	Referentie (Amvb huisvesting) – vergund	Referentie (Amvb huisvesting) – CBS	Worst case variant A	Worst case variant B
Classificatie						
Zeer goed	111	293	111	328	96	92
Goed	1656	2553	1838	2548	984	457
Redelijk goed	1151	99	975	69	1833	2249
Matig	27	3	21	3	32	145
Tamelijk slecht	3	0	3	0	3	5
Totaal	2948	2948	2948	2948	2948	2948

Tabel 3

Achtergrondbelasting geur buiten de bebouwde kom naar classificatie woon- en leefmilieu voor de verschillende scenario's (in absolute aantallen geurgehinderden)

Buiten bebouwde kom	Huidige situatie - vergund	Huidige situatie – CBS correctie	Referentie (Amvb huisvesting) – vergund	Referentie (Amvb huisvesting) – CBS	Worst case variant A	Worst case variant B
Classificatie						
Zeer goed	62	102	69	122	66	66
Goed	179	269	199	269	178	152
Redelijk goed	171	132	163	128	160	160
Matig	91	103	84	90	94	109
Tamelijk slecht	82	9	82	12	88	84
Slecht	30	8	20	2	26	38
Zeer slecht	7	4	6	4	10	11
Extreem slecht	3	1	5	1	6	8
Totaal	628	628	628	628	628	628

In de bijlagen zijn kaarten opgenomen waarin nader is ingegaan op de verschillen in de achtergrondbelasting bij de verschillende scenario's. Opgenomen zijn de volgende verschilkaarten:

- Worst case variant B ten opzichte van worst case variant A
  (Geeft het verschil weer dat veroorzaakt wordt door 7 extra omschakelingen en mestvergistingsinstallaties op boerderijniveau, dat is van belang voor de besluitvorming over de beide bestemmingsplannen).
- Worst case A ten opzichte van huidige situatie vergund
  Geeft een beeld van de mogelijke risico's m.b.t. een te hoge cumulatieve geurbelasting (t.o.v. de al vergunde geurbelasting) bij een doorontwikkeling van intensieve veehouderijen in de LOG's, inclusief de drie nieuwvestigingen in het LOG Ulicoten.
- Worst case variant A ten opzichte van referentie-CBS
  Geeft een beeld van de maximale milieueffecten (de bandbreedte), indien omschakeling en mestvergisting niet mogelijk worden gemaakt in de bestemmingsplannen.
- Worst case variant B ten opzichte van referentie-CBS
  Geeft een beeld van de maximale milieueffecten (de bandbreedte), uitgaande van de planologische mogelijkheden zoals in de voorontwerp bestemmingsplannen is opgenomen.

Ook is in de bijlagen een tabel opgenomen waarin de achtergrondbelasting van de alternatieven zoals beschreven in het planMER uit november 2010 is vergeleken met de achtergrondbelasting uitgaande van de referentiesituatie-CBS en de beide worst-case varianten.

De resultaten van de worst-case berekeningen dienen te worden opgevat als een risico-inschatting. Het laat een ontwikkeling zien die uit gaat van een veel grotere groei dan wordt voorzien. Maar het is wel een groei die planologisch niet onmogelijk wordt gemaakt in de voorontwerp bestemmingsplannen voor beide LOG's.

Een dergelijke toename van de achtergrondbelasting wordt niet voorkomen door de normstelling voor de geurhinder uit stallen. In de scenario's is namelijk uitgegaan van de vergunbare geuremissie.

De milieuruimte met betrekking tot geur wordt door andere wetten- en regels beperkt. Met namen de Natuurbeschermingswet en de provinciale "verordening stikstof en Natura 2000" zorgen er voor dat de emissies veel minder kunnen toenemen en dat de ammoniakemissie per saldo zal moeten dalen. Hierdoor wordt het risico op een te hoge achtergrondbelasting met betrekking tot geur beperkt.

De gemeente kan dit risico nog verder beperken door bij het beoordelen van ruimtelijke initiatieven grenswaarden te stellen aan de maximale geurbelasting, als onderdeel van de basistoets op een goede ruimtelijke ordening. De gemeente werkt dan alleen mee aan een planologische procedure indien er sprake is en blijft van een aanvaardbaar woon- en leefklimaat.

De gemeente kan in het kader van de bestemmingsplannen voor de LOG's of in het kader van een beleidsregel of verordening Wet Geurhinder en Veehouderij, uitspraken doen over de maximale cumulatieve geurhinder. Bijvoorbeeld door voor de bebouwde kom uit te gaan van een cumulatieve geurbelasting die niet hoger mag zijn dan 13 Ou (maximaal hinderpercentage 15%, classificatie redelijk goed of beter) en voor het buitengebied een cumulatieve geurbelasting die niet hoger mag zijn dan 20 Ou (maximaal hinderpercentage 20%, classificatie matig of beter).

HOOFDSTUK 4 Natura 2000 en Passende Beoordeling

4.1 ADVIES VAN DE COMMISSIE M.E.R.

De commissie vraagt specifiek voor het thema stikstofdepositie op Natura 2000 gebieden (zie paragraaf 2.3 van het voorlopig toetsingsadvies) inzicht te geven in de maximaal mogelijke effecten. In de Passende Beoordeling dient de depositie van stikstof volgens het worst case scenario vergeleken te worden met de depositie op basis van de aangepaste referentie (referentie-CBS).

4.2 METHODIEK

De methodiek om te komen tot de maximale mogelijk effecten voor Ammoniak in beide Worst case varianten staat omschreven in paragraaf 2.2.

4.3 RESULTAAT

In onderstaande tabel zijn de gemiddelde depositie van ammoniak weergegeven op de Natura 2000 gebieden in de omgeving van Baarle-Nassau (zie ook het planMER).

Tabel 4

Gemiddelde ammoniakdepositie (Mol/ha/jaar) op Natura 2000 gebieden voor de verschillende scenario's

	Regte Heide & Riels Laag	Ulvenhoutse bos	Kempenland-West	Heesbossen, Vallei van Marke en Merkske en Ringven met valleigronden	Vennen, heiden en moerassen rond Turnhout	Arendonk, Merksplas, Oud-Turnhout, Ravels en Turnhout
Huidige situatie - vergund	89	28	54	34	31	49
Referentie (Amvb huisvesting) – vergund	58	18	35	22	20	32
Huidige situatie – CBS correctie	74	24	45	28	27	41
Referentie (Amvb huisvesting) – CBS	48	15	29	18	17	27
Worst case variant A	93	28	55	32	30	48

	Regte Heide & Riels Laag	Ulvenhoutse bos	Kempenland-West	Heesbossen, Vallei van Marke en Merkske en Ringven met valleigronden	Vennen, heiden en moerassen rond Turnhout	Arendonk, Merksplas, Oud-Turnhout, Ravels en Turnhout
Worst case variant B	102	31	60	34	32	52

De gemiddelde depositie in beide worst case varianten is beduidend hoger dan de depositie op basis van de referentiesituatie-CBS en ook op basis van de referentiesituatie-vergund, huidige vergund en huidig-CBS.

In het kader van de Natuurbeschermingswet en ook de provinciale verordening "Stikstof en Natura 2000" zijn de vergunde en daadwerkelijke gerealiseerde dierplaatsen in december 2004 de referentie voor de beoordeling van de mogelijke toename van stikstofbelasting op Natura 2000-gebieden. Omdat de meeste habitatgebieden binnen de Natura 2000-gebieden gevoelig zijn voor verzuring en nu al een belasting van stikstof hebben die hoger is dan de kritische depositiewaarden, kan gesteld worden dat een dergelijke toename van stikstofdepositie conform de worst–case niet past binnen de toetsingskaders. Bij een dergelijke forse toename van de emissie zijn significante effecten immers niet uit te sluiten.

In het planMER is beschreven dat de Natuurbeschermingswet en de Verordening "Stikstof en Natura 2000" randvoorwaarden stellen aan emissie per dierplaats en de totale depositie van stikstof op Natura 2000-gebieden. Dit leidt er toe dat de planologische ruimte (benutting bestaande bouwblok, mogelijkheden voor uitbreiding van bouwblokken, mogelijkheden voor omschakeling) in het bestemmingsplan buitengebied of de bestemmingsplannen voor de LOG's niet samen kan gaan met een toename van de totale emissie van stikstof (waaronder ammoniak). Het benutten van planologische ontwikkelingsmogelijkheden zal gepaard moeten gaan met investeringen in technieken die leiden tot verdergaande reductie van de emissies (bijvoorbeeld door het toepassen van emissiearme stallen en luchtwassers) en/of het salderen via de provinciale depositiebank (dus met stoppers en krimpers, in Baarle-Nassau of elders).

De gemeente zal bij het beoordelen van ruimtelijke initiatieven en/of een aanvraag voor een omgevingsvergunning zich er van moeten vergewissen dat er wordt voldaan aan de voorwaarden uit de provinciale verordening "Stikstof en Natura 2000" en de Natuurbeschermingswet. Dit zal één van de toetsingskaders moeten zijn bij het gebruik maken van de flexibiliteitsbepalingen "afwijkingsmogelijkheden en wijzigings-bevoegdheden" in het bestemmingsplan voor de landbouwontwikkelingsgebieden.

HOOFDSTUK 5 Samenvatting planMER en aanvulling

5.1 INLEIDING

Onderstaande samenvatting is overgenomen uit het planMER van november 2010. Naar aanleiding van het toetsingsadvies van de Commissie voor de m.e.r. over het planMER is er een "aanvulling planMER bestemmingsplannen buitengebied Baarle-Nassau" opgesteld. In onderstaande samenvatting zijn in blauwe tekstkaders de aanpassingen weergegeven naar aanleiding van de opgestelde aanvulling.

5.2 SAMENVATTING PLANMER EN AANVULLING

PlanMER voor bestemmingsplan buitengebied

De provincie Noord-Brabant heeft naar aanleiding van het ontwerp-bestemmingsplan voor het buitengebied van de gemeente Baarle-Nassau aangegeven dat er een planMER voor de landbouwontwikkelingsgebieden dient te worden opgesteld. De gemeente Baarle-Nassau heeft er vervolgens voor gekozen om het bestemmingsplan voor het buitengebied op te splitsen in:

- een deel dat betrekking heeft op het buitengebied, met uitzondering van de landbouwontwikkelingsgebieden (verder 'bestemmingsplan buitengebied' genoemd);
- een deel dat betrekking heeft op het landbouwontwikkelingsgebied Ulicoten;
- en een deel dat betrekking heeft op het landbouwontwikkelingsgebied Oostflank, voor zover gelegen op grondgebied van Baarle-Nassau.

In onderstaande figuur is te zien waar de beide landbouwontwikkelingsgebieden (LOG"s) liggen en waar het overige buitengebied is gelegen. Om de besluitvorming omtrent de beide bestemmingsplannen voor de LOG's en het bestemmingsplan voor het overige buitengebied te onderbouwen is dit planMER (milieueffectrapport voor een plan) opgesteld. Het bestemmingsplan is kaderstellend voor activiteiten waarvoor later misschien een milieueffectrapport moet worden opgesteld. Het gaat daarbij om intensieve veehouderijen van een bepaalde omvang. Bovendien is een planMER vereist vanwege de Natuurbeschermingswet en de daarbij behorende passende beoordeling.

Afbeelding S.1

Integrale zonering intensieve veehouderij

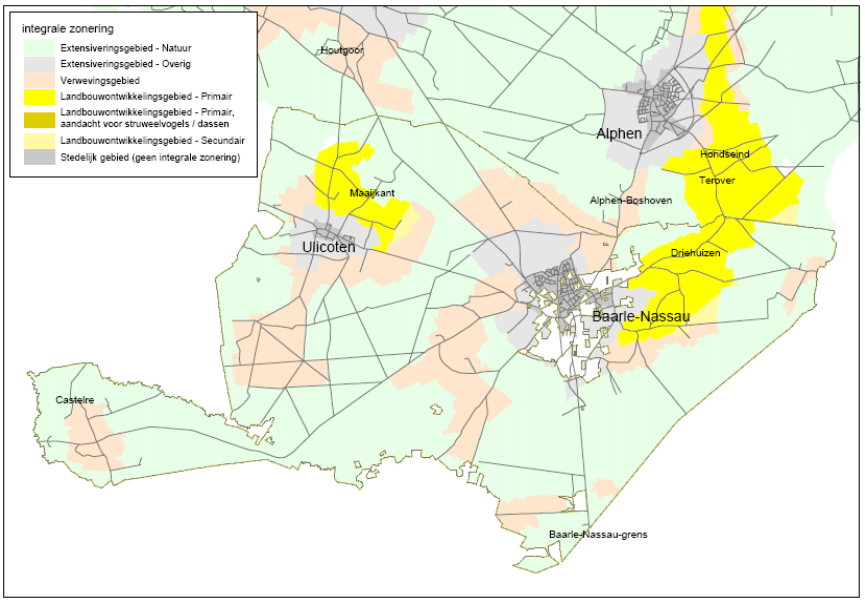

M.e.r.-procedure

Voordat het planMER is opgesteld is er een Notitie Reikwijdte en Detailniveau (NRD) opgesteld met de mogelijkheid tot inspraak. Vervolgens zijn bestuurs -en adviesorganen geraadpleegd over de reikwijdte en detailniveau van het planMER. Dit heeft geresulteerd in zienswijze en een advies van de Commissie voor de m.e.r.

Na deze consultatiefase is er een concept planMER (maart 2010) opgesteld. Na de gemeenteraads-verkiezingen in maart 2010 en de wijziging van de provinciale beleidskaders n.a.v. het debat over Megastallen op 19 maart 2010, is besloten het planMER uit maart 2010 aan te passen. Dit heeft geleid tot een nieuwe versie van de planMER (november 2010).

Na de afronding van dat bijgestelde planMER in november 2010 heeft de gemeente Baarle-Nassau in begin 2011 twee voorontwerp-bestemmingsplannen voor de LOG's in procedure gebracht, vergezeld van het planMER uit november 2010. Ook heeft de gemeente Baarle-Nassau aan de Commissie voor de milieueffectrapportage (de Commissie) gevraagd het planMER te toetsen.

Op 28 april 2011 heeft de Commissie een voorlopig toetsingsadvies over het milieueffectrapport uitgebracht (rapportnummer 2311-68). De Commissie signaleerde bij haar toetsing een aantal tekortkomingen die zij essentieel acht voor het volwaardig meewegen van het milieubelang bij de besluitvorming. Naar aanleiding van het voorlopig toetsingsadvies is er een aanvulling opgesteld, waarin is ingegaan op de opmerkingen c.q. vragen van de Commissie voor de m.e.r.

Beleid, wet- en regelgeving

De ruimte voor de ontwikkeling van intensieve veehouderijen (IV) in de gemeente Baarle-Nassau is beperkt, vooral door wet- en regelgeving omtrent natuur en geurhinder. Een belangrijk beleidskader vanuit Europa waarmee rekening moet worden gehouden betreft de regelgeving rondom Natura 2000, in Nederland geïmplementeerd in de Natuurbeschermingswet 1998. Voor de gebieden die onder deze wet vallen, (o.a. Regte Heide & Riels Laag en Kempenland-West op Nederlands grondgebied) geldt dat de natuurkwaliteit niet mag verslechteren.

Ditzelfde geldt voor de Natura 2000-gebieden in België. Ook de provincie Noord-Brabant zorgt voor enkele beleidskaders, namelijk Structuurvisie Ruimtelijke Ordening en de Verordening Ruimte.

Milieugebruiksruimte

Door bestaand beleid, wet- en regelgeving op het gebied van geur wordt de ruimte voor de in te plaatsen of uit te breiden intensieve veehouderij beperkt. De ammoniakdepositie is een aandachtspunt voor zeer kwetsbare natuurgebieden (Wet ammoniak en veehouderij) en voor Natura 2000-gebieden. Naast geur en ammoniak geldt ook voor fijn stof een beperking.

Referentiesituatie

In de gemeente Baarle-Nassau zijn 233 veehouderijen gelegen, waarvan 75 met een tak intensieve veehouderij van een omvang die gelijk staat aan 1 of meer volwaardige arbeidskracht(en) (tak intensieve veehouderij van 70 nge of meer, op basis van de vergunning en kengetallen van CBS/LEI over bedrijfseconomische omvang)(situatie 2010, Bron: provinciale BVB-bestand). Totaal bevindt zich in de gemeente ruim 33.229 aan nge in de veehouderij en 23 bedrijven hebben een omvang groter dan 200 nge. Nge (Nederlandse grootte-eenheid) is een maat voor de productieomvang van een landbouwbedrijf. Van de productieomvang intensieve veehouderij in de gemeente Baarle- Nassau ligt 52% in verwevingsgebied en 13% in extensiveringsgebied. Op basis van de productieruimte en de trendmatige ontwikkeling in de intensieve veehouderij in de gemeente Baarle-Nassau wordt het volgende verondersteld voor de referentiesituatie (huidige situatie + autonome ontwikkeling tot 2020):

- Bestaande bedrijven zijn op basis van vergunde rechten in kaart gebracht.
- Alle stallen voldoen aan het Besluit huisvesting, waarin algemene technische eisen staan voor stallen om de uitstoot van ammoniak te beperken.
- Per saldo is sprake van stabilisatie, oftewel nulgroei.

In de gemeente Baarle-Nassau liggen 152 intensieve veehouderijen. Verder zijn er in de gemeente Baarle-Nassau 81 bedrijven zonder intensieve veehouderij. In totaal zijn er 233 veehouderijen.

> In het planMER (november 2010) is uitgegaan van de huidige vergunde situatie inclusief autonome ontwikkeling als referentie. Wat niet als zodanig is verwoord in het planMER uit november 2010, maar wel in de aanvulling, is dat de milieubelasting op basis van de huidige vergunde situatie en op basis van het Besluit Huisvesting (referentiesituatie vergund) met dat verschil kan worden “gecorrigeerd” om ten behoeve van de effectvergelijking de alternatieven te kunnen vergelijken met de referentiesituatie (referentiesituatie CBS).

Vergund versus werkelijk gebruik

Zoals ook de Commissie voor de m.e.r. in de uitgebrachte richtlijnen aangeeft, is de vergunde situatie niet altijd in overeenstemming met het werkelijke aantal gehouden dieren, er is sprake van ‘latente ruimte’ in de vergunning. Daarom is inzichtelijk gemaakt hoe groot dit verschil ongeveer is binnen de gemeente Baarle-Nassau. De vergelijking is gemaakt aan de hand van de meitellingen van het CBS en de milieuvergunningen. Een verschil tussen beide cijfers, kan ontstaan door niet opgerichte stallen of stallen waar tijdelijk geen dieren in aanwezig zijn.

Uit de vergelijking kan geconcludeerd worden dat er een verschil van 41% is tussen de Vergunde (milieuvergunningen) en de Werkelijke Huidige Situatie (meitellingen van het CBS) in de gemeente Baarle-Nassau, wat niet ongebruikelijk is, maar wel aangeeft dat er veel ruimte zit tussen vergunningen en werkelijk gebruik.

Wanneer rekening wordt gehouden met de functionele leegstand die al is verdisconteerd in de wettelijke emissiefactoren per dier (gemiddeld 5 tot 10%) en bedrijven die in opbouw zijn, is de latente vergunde ruimte in Baarle-Nassau op basis van deze vergelijking circa 25% tot 35%. In de berekeningen die in de aanvulling zijn opgenomen, is uitgegaan van een verschil van 35%.

Uitbreidingsruimte oude en nieuwe bestemmingsplan

Op verzoek van de Commissie voor de m.e.r. is het verschil in uitbreidingsruimte tussen het vigerende bestemmingsplan en het nieuwe bestemmingsplan in beeld gebracht, gerelateerd aan de ammoniakemissie per hectare. De ammoniakemissie van gespecialiseerde varkens/ pluimvee/kalf- en vleesbedrijven in Baarle-Nassau is gemiddeld 3300 kg NH3/ha/jaar. In het buitengebied van Baarle-Nassau staan op de verbeelding van het vigerende bestemmingsplan 403 bouwblokken. Uitgaande van een groei tot 1,5 ha IV in verwevingsgebied en behoud van bouwblokken in extensiveringsgebied, is in het vigerend bestemmingsplan totaal een oppervlakte van 604,5 ha IV in Baarle-Nassau mogelijk.

In het nieuwe bestemmingsplan is met betrekking tot de uitbreidingsruimte van agrarische bedrijven de provinciale Verordening Ruimte fase 1 van kracht. De verordening maakt een bouwvlakgrootte mogelijk tot 1,5 ha, onder voorwaarde dat tenminste 10% van een bouwblok wordt aangewend voor landschappelijke inpassing. Dat laatste betekent in feite dat nog 1,35 ha met bijkomende NH3-emissie zou kunnen resteren per bouwvlak. Uit het gemeentebestand blijkt een 40-tal agrarische bouwvlakken reeds groter te zijn dan 1,5 ha, waarbij uitgangspunt is dat deze planologische ruimte als bestaand recht geldt. Voor het aantal bouwvlakken dat maximaal bestemd zou kunnen worden en de bijbehorende totale omvang is een inschatting gemaakt, waarbij verondersteld is dat bovengenoemde constateringen (te weten 1,35 ha resteert versus 40 bouwvlakken met oppervlakte groter dan 1,5 ha) elkaar compenseren. Uitgaande van een groei tot 1,5 ha IV van 304 bouwblokken in verwevingsgebied en behoud van bouwblokken in extensiveringsgebied, is in totaal een oppervlakte van 456 ha IV in Baarle-Nassau mogelijk.

Conclusie is dat met het nieuwe bestemmingsplan buitengebied het potentieel aan ammoniakemissie uit stallen met ongeveer 25% afneemt op basis van fysieke ruimte, waarbij nadrukkelijk overige aspecten als de reconstructiezonering, natuurbeschermingsbeleid etc. niet is meegewogen.

Alternatieven

De onderzochte alternatieven verschillende met de alternatieven welke zijn beschreven in de Notitie Reikwijdte en Detailniveau. Dit naar aanleiding van nieuwe provinciale (beleids)ontwikkelingen en nieuwe ontwikkelingen vanuit de gemeente Baarle-Nassau.

Om de nieuwe vragen te beantwoorden en de nieuwe ontwikkelingen van het bestemmingsplan te vergelijken met de bestaande situatie/referentiesituatie, is een viertal alternatieven ontwikkeld.

Voor alle vier de ontwikkelingsalternatieven geldt als basis de vergunde dieraantallen (2010), maar alle stallen voldoen aan de maximale emissiewaarden uit de AMvB Huisvesting (uiterlijk 2013). De kleinere IV-bedrijven stoppen of stoppen met hun tak intensieve veehouderij. Hierbij is uitgegaan van een omvang die kleiner is dan 40 nge. Uitgangspunt is, dat de krimp van de kleinere bedrijven evenredig wordt opgevangen door groei van de grotere bedrijven, oftewel nulgroei IV en rundvee binnen de gemeente Baarle-Nassau.

De variabelen voor de vier alternatieven staan in onderstaande tabel. Er is gevarieerd met:

- begrenzing tot op de muur óf begrenzing tot 1,5 ha[1]
- wel of geen nieuwvestiging in het LOG Ulicoten.

Tabel S.1

Overzicht variabelen en resulterende alternatieven

Variabele: FYSIEKE BEGRENZING LOG> LOPENDE ZAKEN NIEUWVESTIGING V	Begrenzen op de muur	Groei tot 1,5 ha bouwvlak
Drie nieuwvestigingen LOG Ulicoten	Alternatief 1A	Alternatief 2A
Geen nieuwvestigingen LOG Ulicoten	Alternatief 1B	Alternatief 2B

Er is in de vier alternatieven uit het planMER van november 2010 geen rekeningen gehouden met hervestiging en omschakeling naar (intensieve) veehouderij, anders dan de nieuwvestiging van drie intensieve veehouderijen in het LOG Ulicoten. Ook is er geen rekening gehouden met een zestal aanvragen om ontheffing (van een bouwblok groter dan 1,5 hectare) welke door de Geduputeerde Staten van Noord-Brabant zijn bestempeld als “lopende gevallen”. Als laatste is ook de mogelijkheid tot het oprichten van mestvergistingsinstallaties bij intensieve veehouderijen niet meegenomen. Hierdoor zijn de maximaal mogelijke effecten van beide bestemmingsplannen niet voldoende beschreven.

In de aanvulling zijn daarom een tweetal worst case varianten onderscheiden, zodat de gemeente onderbouwd een keuze kan maken in het “toekennen van milieuruimte” voor uitbreiding van bestaande intensieve veehouderijen, de drie nieuwvestigers in het LOG Ulicoten, de zes uitbreidingen boven 1,5 hectare, de mogelijkheden voor omschakeling en voor het oprichten van mestvergistingsinstallaties.

Het betreft de volgende Worst case varianten:

- Worst case A zonder mogelijkheden voor omschakeling/hervestiging en de oprichting van mestvergistingsinstallaties;
- Worst case B met mogelijkheden voor omschakeling/hervestiging en de oprichting van mestvergistingsinstallaties.

[1] Dit is een fictieve situatie, die zou ontstaan als de gemeente stringent vestigingsbeleid zou doorvoeren voor de LOG’s, in feite vergelijkbaar met de extensiveringsgebieden. Een dergelijk beleid is niet in overeenstemming met de gedachte achter de Reconstructieplannen en de provinciale Verordening Ruimte. Om toch inzicht te krijgen in de effecten van ontwikkeling van intensieve veehouderijen in de LOG’s versus geen ontwikkeling en de gemeente en andere belanghebbenden over deze effecten te informeren, is deze situatie in alternatieven vorm gegeven en doorgerekend.

Effectbeoordeling alternatieven

In het kader van het planMER zijn achtereenvolgens de effecten van de vier alternatieven beschouwd voor de aspecten natuur (ammoniak), geur, landschap, cultuurhistorie & archeologie, verkeer, fijn stof, geluid, bodem & water, gezondheid en duurzaamheid.

De effectbeoordeling (kwalitatieve scores) is bepaald met expertbeoordeling op basis van de volgende schaal:

Tabel S.2

Overzicht effecten van de vier alternatieven voor alle aspecten

Score	Toelichting
++	zeer positief ten opzichte van de referentiesituatie
+	positief ten opzichte van de referentiesituatie
0/+	licht positief ten opzichte van de referentiesituatie
0	neutraal
0/-	licht negatief ten opzichte van de referentiesituatie
-	negatief ten opzichte van de referentiesituatie
- -	sterk negatief ten opzichte van de referentiesituatie

Aspect	Criteria	1A	1B	2A	2B
Natuur (ammoniak)	(P)EHS en Ecologische verbindingszones	0/+	0/+	+	+
	Ammoniakdepositie Natura 2000	0/+	+	0	0/+
Geur	Leefklimaat binnen de bebouwde kom (geur)	+	+	++	++
	Leefklimaat buiten de bebouwde kom (geur)	0/+	0/+	+	+
Landschap	Landschappelijke patronen/objecten en elementen	0/-	0/-	-	0/-
Cultuurhistorie en archeologie	Historisch landschapp.patronen,elementen,objecten	0/-	0/-	0/-	0/-
	Beïnvloeding van archeologische waarden	-	0/-	-	0/-
Verkeer	Gevolgen voor de verkeersafwikkeling	0	0	0	0
	Beïnvloeding van de verkeersveiligheid	0	0	0	0
Fijn stof	Oplossen van knelpunten	0	0	0	0
	Verkeer en fijn stof	0	0	0	0
Geluid	Geluidsemissie geluidsgevoelige categorieën	0	0	0	0
Bodem en water	Geomorfologische patronen/ elementen	0	0	0	0
	Beinvloeding van het watersysteem	0	0	0	0
Gezondheid	Effecten op gezondheid	0	0	0	0
Duurzaamheid	Synergie en inpassing	0	0	0	0

De enige verschillen tussen alternatieven en afwijkende effecten ten opzichte van de referentie zitten bovenin de tabel. Gesteld moet worden dat de verschillen tussen de alternatieven betrekkelijk klein zijn en dat effecten die zijn gesignaleerd ten opzichte van de referentie niet substantieel genoemd kunnen worden. Zo zijn de stikstofdepositie van de alternatieven en het leefklimaat t.a.v. geur maar beperkt gunstiger dan de referentie. Zou de referentie vergeleken worden met de huidige situatie, dan zal blijken dat invoering van generieke maatregelen, met name de AMvB-Huisvesting, een aanzienlijk positief milieu-effect heeft. De daaropvolgende herrangschikking van productieruimte in de gemeente Baarle-Nassau leidt vervolgens tot genuanceerde verbetering of verslechtering.

Ten aanzien van natuur en leefklimaat kan geoordeeld worden dat de alternatieven alle positief scoren. Dit heeft te maken met ontwikkeling van IV op gemiddeld genomen relatief gunstiger locaties. Daar staat tegenover dat ontwikkeling van IV-bedrijven leidt tot landschappelijke aantasting. Deze wordt echter op zijn beurt gemitigeerd, doordat immers aan uitbreiding een landschappelijke tegenprestatie gekoppeld is.

Er is geen duidelijk beeld dat duidt op voor- of nadelen van drie nieuwvestigingen in het LOG Ulicoten, immers de A-alternatieven (1A en 2A, met nieuwvestigingen) scoren soms beter en soms slechter en meestal gelijk aan de B-alternatieven (1B en 2B, zonder nieuwvestigingen).

In de aanvulling zijn de effecten van beide worst case varianten berekend voor de aspecten geur en ammoniak. In onderstaande effectvergelijking zijn beide worst case varianten en eerder onderzochte ontwikkelingsalternatieven vergeleken met de Referentie situatie – CBS (huidige vergunningen gecorrigeerd op basis van CBS, alle dieren in stalsystemen met emissiewaarden die voldoen aan het Besluit Huisvesting). Dit in tegenstelling tot het planMER uit november 2010 waar de eerder onderzochte ontwikkelingsalternatieven zijn vergeleken met de huidige vergunde situatie inclusief besluit huisvesting (referentiesituatie vergund).

Tabel S.3

Overzicht effecten van de ontwikkelingsalternatieven en worst case varianten voor de aspecten natuur en geur

Aspect	Criteria	1A	1B	2A	2B	Worst case A	Worst case B
Natuur (ammoniak)	Ammoniakdepositie op Natura 2000	-	-	-	-	-/--	--
Geur	Leefklimaat binnen de bebouwde kom	0/-	0/-	0/-	0/-	-	--
	Leefklimaat buiten de bebouwde kom	-	-	-	-	-	--

De gemiddelde ammoniakdepositie op de Natura 2000 gebieden is in beide worst case varianten beduidend hoger dan de ammoniakdepositie op basis van de referentiesituatie-CBS.
De ammoniakdepositie in worst case variant B is daarnaast voor alle Natura 2000 gebieden hoger dan in worst case variant A. Derhalve scoort worst case variant A negatief tot zeer negatief (-/--) en worst case variant B zeer negatief (--) ten opzichte van de referentiesituatie – CBS.

De vier ontwikkelingsvarianten zorgen voor een toename aan ammoniakdepositie op alle Natura 2000-gebieden ten opzichte van de referentiesituatie – CBS. Deze toename is echter een stuk lager dan bij worst case variant A en B. Het verschil tussen de vier ontwikkelingsvarianten onderling wat betreft de toename aan ammoniakdepositie is zeer beperkt. Derhalve scoren alle vier de ontwikkelingsvarianten negatief (-) ten opzichte van de referentiesituatie – CBS.

Vooral worst case variant B leidt tot een belangrijke verslechtering van het woon- en leefklimaat, in zowel de bebouwde kom als in het buitengebied. Ook worst-case A leidt logischerwijze tot een verslechtering van het woon- en leefklimaat, maar de knelpunten treden bij deze worst-case variant vooral op in het buitengebied. Derhalve scoor worst case variant A met betrekking tot het leefklimaat binnen de bebouwde kom negatief (-) en worst case variant B zeer negatief (--) ten opzichte van de referentiesituatie – CBS. Ook voor het leefklimaat buiten de bebouwde kom scoort worst case variant A negatief (-) en worst case variant B zeer negatief (--) ten opzichte van de referentiesituatie – CBS.

De vier ontwikkelingsvarianten leiden ook tot een verslechtering van het woon- en leefklimaat in zowel de bebouwde kom als in het buitengebied. Wat betreft het woon- en leefklimaat binnen de bebouwde kom zijn de verschillen tussen de vier ontwikkelingsvarianten beperkt. Ook voor het woon- en leefklimaat in het buitengebied zijn de verschillen tussen de ontwikkelingsalternatieven beperkt.

Procentueel gezien is de verslechtering buiten de bebouwde kom groter dan binnen de bebouwde kom. Alle vier de ontwikkelingsvarianten zorgen voor een verslechtering ten opzichte van de referentiesituatie – CBS en scoren daarmee negatief (-) ten opzichte van de referentiesituatie – CBS.

Effecten LOG Ulicoten

De gemeente kiest ervoor om drie nieuwvestigingen in het LOG Ulicoten te beschouwen als lopende zaken. Derhalve wenst zij deze nieuwvestigingen op te nemen in het bestemmingsplan voor dat LOG. Op verzoek van de gemeente Baarle-Nassau is in dit planMER extra aandacht besteed aan de geursituatie, flora en fauna (quick scan) en ecologische verbindingszone in relatie tot deze nieuwvestigingen.

Geconcludeerd kan worden dat de drie nieuwvestigingslocaties geen invloed hebben op de geurgevoelige objecten in de gemeente Baarle-Nassau.

De belangrijkste conclusies en aanbevelingen naar aanleiding van de quick scan voor de 3 nieuwvestingslocaties in het LOG Ulicoten zijn:

- Verandering van het gebruik van de percelen kan leiden tot een toename in stikstofdepositie. Negatieve effecten van deze toename op gebieden die beschermd zijn middels de Natuurbeschermingswet 1998, zijn op basis van deze quick scan niet uit te sluiten.
- Negatieve effecten op de EHS ten gevolge van de toename in stikstofdepositie, zijn op basis van deze quick scan niet uit te sluiten.
- Negatieve effecten op beschermde gebieden ten gevolge van de bouwwerkzaamheden zijn niet te verwachten.
- Negatieve effecten op broedvogels zijn te voorkomen door werkzaamheden buiten het broedseizoen te laten plaatsvinden (dus voor 15 maart en na 15 juli). Als dit niet mogelijk is moet het gebied voor het broedseizoen ongeschikt gemaakt worden voor broedvogels;
- Binnen de plangebieden zijn geen jaarrond beschermde vogelnesten aangetroffen tijdens het veldbezoek.
- Binnen de plangebieden zijn geen geschikte verblijfplaatsen of vaste vliegroutes van vleermuizen aanwezig.
- Voor de overige beschermde zoogdier- en amfibiesoorten ten aanzien waarvan verboden handelingen te verwachten zijn, geldt een algemene vrijstelling bij ruimtelijke ingrepen in het kader van de AMvB art. 75 van de Flora- en faunawet. Dit betekent dat voor deze soorten geen ontheffing aangevraagd hoeft te worden bij de Minister van LNV. Bij deze soorten moet de zorgplicht wel in acht genomen worden.
- Naar aanleiding van deze quick scan zijn geen hiaten in kennis geconstateerd met betrekking tot beschermde soorten, welke nader onderzoek noodzakelijk maken.

Vanuit de gemeente Baarle-Nassau is vernomen dat de ecologische verbindingszone in het LOG Ulicoten naar alle waarschijnlijkheid niet zal worden uitgevoerd. Om deze reden is er in dit planMER dan ook niet verder op ingegaan.

In het planMER uit november 2010 is geconcludeerd dat de drie nieuwvestigingslocaties geen invloed hebben op de geurgevoelige objecten in de gemeente Baarle-Nassau. Dit blijkt uit een vergelijking van alternatief 1A en 1B ten opzichte van de Referentie (Amvb huisvesting) – vergund. Wanneer echter vergeleken wordt met de referentiesituatie – CBS dan kan geconcludeerd worden dat de drie nieuwvestigers, samen met de opvulling van de vergunde ruimte, zorgen voor een licht negatief effect op de geurgevoelige objecten in de gemeente Baarle-Nassau.

Passende Beoordeling

In het nieuwe bestemmingsplan krijgt onder andere het vestigingsbeleid van de intensieve veehouderij in verwevingsgebieden en de LOG's gestalte. Daarom is er een Passende beoordeling conform de Natuurbeschermingswet 1998 noodzakelijk om de invloed op Natura 2000-gebieden inzichtelijk te maken. In het geval van Baarle-Nassau gaat het om de Natura 2000-gebieden Regte Heide & Riels Laag en Kempenland-West. De beoordeling vindt plaats aan de hand van de alternatieven zoals deze overeenkomstig zijn opgesteld in het kader van dit planMER. Uit de berekening in het kader van de passende beoordeling blijkt, dat de depositie afkomstig van veehouderijen uit de gemeente Baarle-Nassau op Natura 2000-gebieden onder de kritische depositiewaarde blijft. Desondanks kunnen significante negatieve effecten niet worden uitgesloten. Derhalve dient dit per bedrijf individueel te worden getoetst, inclusief de cumulatieve effecten vanwege de cumulatie met andere depositiebronnen.

Verder is geconcludeerd dat:

- Door AMvB huisvesting en provinciaal beleid neemt de bijdrage aan stikstofdepositie op Natura 2000-gebieden van de gemeente Baarle-Nassau in de toekomst af. De referentie-situatie levert een lagere stikstofdepositie dan in de huidige situatie het geval is.
- In alternatief 1A neemt de depositie op de Natura 2000-gebieden Regte Heide & Riels laag en Ulvenhoutse Bos beperkt af ten opzichte van de huidige situatie en de referentiesituatie. De depositie op de Natura 2000-gebieden Kempenland-West, Vennen, heiden en moerassen rond Turnhout en Heesbossen, Vallei van Marke en Merkske en Ringven met valleigronden langs de Heerlese Loop neemt af ten opzichte van de huidige situatie en blijft gelijk ten opzichte van de referentiesituatie.
- In alternatief 1B neemt de depositie op de Natura 2000-gebieden Regte Heide & Riels laag, Kempenland-West en Ulvenhoutse Bos beperkt af ten opzichte van de huidige situatie en de referentiesituatie. De depositie op de Natura 2000-gebieden Vennen, heiden en moerassen rond Turnhout en Heesbossen, Vallei van Marke en Merkske en Ringven met valleigronden langs de Heerlese Loop neemt af ten opzichte van de huidige situatie en blijft gelijk ten opzichte van de referentiesituatie.
- In alternatief 2A neemt de depositie op de Natura 2000-gebieden beperkt af ten opzichte van de huidige situatie en blijft gelijk ten opzichte van de referentiesituatie.
- In alternatief 2B neemt de depositie op de Natura 2000-gebieden Regte Heide & Riels laag, Ulvenhoutse Bos en Vennen, heiden en moerassen rond Turnhout beperkt af ten opzichte van de huidige situatie en de referentiesituatie. De depositie op de Natura 2000-gebieden Kempenland-West en Heesbossen, Vallei van Marke en Merkske en Ringven met valleigronden langs de Heerlese Loop neemt af ten opzichte van de huidige situatie en blijft gelijk ten opzichte van de referentiesituatie.

Bij alternatief 1B neemt de depositie op de Natura 2000-gebieden het meeste af ten opzichte van de referentiesituatie en de huidige situatie. Daarop volgen het alternatief 1A en alternatief 2B. In alternatief 2A blijft de situatie ten opzichte van de referentiesituatie onveranderd. Het alternatief 2A scoort echter wel een verbetering ten opzichte van de huidige situatie.

Verwacht wordt dat er pas na het vaststellen van de beheerplannen van de Natura 2000-gebieden of na de totstandkoming van een nieuwe landelijke regeling (PAS) uitsluitsel is over de milieuruimte in relatie tot Natura 2000-gebieden.

In de Passende Beoordeling welke een bijlage vormt van het planMER uit november 2010 zijn de vier ontwikkelingsalternatieven vergeleken met de Referentie (Amvb huisvesting) – vergund. Geconcludeerd werd dat bij alternatief 1A, 1B en 2B de depositie op Natura 2000-gebieden zou afnemen. De ammoniakdepositie in alternatief 2A zou gelijk blijven ten opzichte van de Referentie (Amvb huisvesting) – vergund.

Wanneer echter vergeleken wordt met de referentiesituatie – CBS dan blijkt dan zowel de vier ontwikkelingsvarianten als ook beide worst case varianten zorgen voor een toename aan ammoniakdepositie. Deze toename is in de worst case varianten groter dan bij de ontwikkelingsvarianten. Een dergelijke toename aan ammoniakdepositie past niet binnen de huidige toetsingskaders. Bij dergelijke forse toenames zijn significante effecten immers niet uit te sluiten.

Omdat de toetsingskaders (Natuurbeschermingswet 1998, Verordening Stikstof en Natura2000) zo'n toename ook niet mogelijk maken, kan gesteld worden dat het de beschikbare milieuruimte randvoorwaarden stelt aan de benutting van de planologische mogelijkheden. Toetsing van aanvragen voor een omgevingsvergunning aan de Nb-wet en de Verordening voorkomt dat er per saldo sprake kan zijn van een toename van de stikstofdepositie op de voor verzuring gevoelige habitattypen binnen de Natura 2000 gebieden.

Conclusies

De volgende conclusies zijn te trekken uit het planMER:

- Op grond van aannamen over de ontwikkeling van de intensieve veehouderij en een inschatting van vier alternatieven, is voor het grondgebied van de gemeente Baarle-Nassau bepaald wat de effecten zijn voor een aantal thema's. Vanwege de nieuwvestiging van een drietal intensieve veehouderijen in het LOG Ulicoten is er in dit planMER extra aandacht besteed aan dit LOG. Verwacht wordt dat de gekozen aanpak de bandbreedte dekt voor te verwachten ontwikkelingen door de planologische besluiten.
- Ten opzichte van het vigerende bestemmingsplan biedt het nieuwe bestemmingsplan op grond van fysieke (ontwikkel)ruimte een afname van de milieubelasting in de vorm van ammoniakemissie.
- Ten aanzien van de vier alternatieven is te concluderen dat er voor een aantal thema's verschillen zijn. De verschillen tussen de alternatieven zijn te vinden in de aspecten natuur (ammoniak), geur, landschap, cultuurhistorie en archeologie. Voor de overige aspecten zijn er in de beoordeling geen verschillen tussen de vier alternatieven naar voren gekomen en onderscheiden deze alternatieven zich bovendien niet ten opzichte van de referentie.

- De 3 nieuwvestigingen in het LOG Ulicoten zijn inpasbaar vanuit het kader van de Wet geurhinder en veehouderij. De alternatieven waarin de drie nieuwvestigers zijn opgenomen resulteren in een betere geursituatie op gemeenteniveau. Negatieve effecten van de 3 nieuwvestigingen op de gebieden die beschermd zijn door de Natuurbeschermingswet 1998 en de EHS-gebieden zijn op basis van de quick scan niet uit te sluiten. Vanuit de gemeente Baarle-Nassau is vernomen dat de ecologische verbindingszone in het LOG Ulicoten naar alle waarschijnlijkheid niet zal worden uitgevoerd.
- Er is een aantal leemten in kennis aangetroffen, die echter geen belemmering behoeven te zijn voor de verdere besluitvorming. Er is voldoende informatie voorhanden om de bestemmingsplannen op te baseren.

- De resultaten van de worst-case berekeningen dienen te worden opgevat als een risico-inschatting. Het laat een ontwikkeling zien die uit gaat van een veel grotere groei dan wordt voorzien. Maar het is wel een groei die planologisch niet onmogelijk wordt gemaakt in de voorontwerp bestemmingsplannen voor beide LOG's.
- De milieuruimte met betrekking tot geur wordt door andere wetten- en regels beperkt. Met namen de Natuurbeschermingswet en de provinciale "verordening stikstof en Natura 2000" zorgen er voor dat de emissies veel minder kunnen toenemen en dat de ammoniakemissie per saldo zal moeten dalen. Hierdoor wordt het risico op een te hoge achtergrondbelasting met betrekking tot geur beperkt.
- Het benutten van planologische ontwikkelingsmogelijkheden zal gepaard moeten gaan met investeringen in technieken die leiden tot verdergaande reductie van de emissies (bijvoorbeeld door het toepassen van emissiearme stallen en luchtwassers) en/of het salderen via de provinciale depositiebank (dus met stoppers en krimpers, in Baarle-Nassau of elders).

Aanbevelingen

De volgende aanbevelingen zijn gedaan op basis van de doorlopen plan-m.e.r.:

- Omdat in het buitengebied, en dan met name in de LOG's, omwonenden op verschillende manieren extra hinder zullen ondervinden van de ontwikkelingen, wordt aangeraden om de plannen in goed overleg gestalte te geven. Derhalve dienen omwonenden tijdig betrokken te worden bij planvorming. Dit zal vooral gelden bij de situatie waarbij nieuwvestigingen worden gerealiseerd. De gemeente dient goed op de hoogte te zijn en te blijven van inzichten in de relatie tussen veehouderij en gezondheid. Dit is een belangrijk kritiekpunt vanuit de maatschappij en de inzichten hierin zullen naar verwachting gaan groeien de komende jaren.
- De ontwikkelruimte in de provinciale beleidsdocumenten (Verordening Ruimte) die wordt geboden aan IV-bedrijven in de LOG's is nog aan discussie onderhevig. Te verwachten is dat na de Statenverkiezingen in 2011 duidelijk zal worden hoeveel ruimte er beschikbaar is in de LOG's Ulicoten en Oostflank (via de op te stellen Verordening Ruimte fase 3). Het zal daarbij o.a. gaan over de mogelijkheden en voorwaarden voor het verlenen van een ontheffing voor bouwblokken groter dan 1,5 hectare. De gemeente wordt aangeraden deze ontwikkelingen goed te blijven volgen en haar eigen ruimtelijk beleid in overeenstemming te brengen c.q. niet te laten conflicteren met de Verordening Ruimte.

- Er is vooralsnog geen juridische zekerheid omtrent beleid en beoordelingskader voor ammoniakdepositie op Natura 2000. De provinciale Verordening Stikstof en Natura 2000 stuurt aan op saldering, waarbij uitbreiding in emissie/depositie op de ene locatie gepaard dient te gaan met gelijktijdige vermindering ervan elders middels en depositiebank. De gemeente wordt aangeraden de beleidsontwikkelingen hierover nauwgezet te volgen en te bezien of een eventuele uitwerking van dit beleid in het bestemmingsplan buitengebied dient te worden opgenomen.
- Geadviseerd wordt om in het bestemmingsplan een voorwaarde op te nemen dat alleen bij zicht op toestemming vanuit de Natuurbeschermingswet medewerking te verlenen aan een verzoek tot uitbreiding of wijziging van het bouwvlak. Overwogen kan worden om aanvullend daaraan te verwijzen naar de provinciale Verordening Stikstof en Natura 2000.
- Bij de modelleringen in dit planMER is het uitgangspunt dat de bedrijven in werking zijn conform de vergunning. Het blijft van belang dat de gemeente toeziet op een goede uitvoering van plannen en een goede leefomgeving door op passende wijze invulling te geven aan haar controlerende en handhavende functie. Door controle en handhaving kan wellicht nog milieuwinst geboekt worden. Het grote verschil tussen vergunde ruimte en benutte ruimte (41%) duidt daar op.
- Gelet op de beperkte omvang van de te verwachten ontwikkelingen is een apart monitoringsprogramma niet nodig. Het is voldoende om de monitoring mee te nemen in de beheerplannen Regte Heide & Riels Laag, Kempenland-West en Ulvenhoutse Bos, die betrekking hebben op hetzelfde gebied.

- Door bij het beoordelen van ruimtelijke initiatieven grenswaarden te stellen aan de maximale geurbelasting, als onderdeel van de basistoets op een goede ruimtelijke ordening kan de gemeente het risico op een te hoge achtergrondbelasting beperken.
- De gemeente kan in het kader van de bestemmingsplannen voor de LOG's of in het kader van een beleidsregel of verordening Wet Geurhinder en Veehouderij, uitspraken doen over de maximale cumulatieve geurhinder.
- De gemeente zal bij het beoordelen van ruimtelijke initiatieven en/of een aanvraag voor een omgevingsvergunning zich er van moeten vergewissen dat er wordt voldaan aan de voorwaarden uit de provinciale verordening "Stikstof en Natura 2000" en de Natuurbeschermingswet. Dit zal één van de toetsingskaders moeten zijn bij het gebruik maken van de flexibiliteitsbepalingen "afwijkingsmogelijkheden en wijzigingsbevoegheden" in het bestemmingsplan voor de landbouwontwikkelingsgebieden.

BIJLAGE 1 Voorlopig toetsingsadvies Commissie m.e.r.

Commissie voor de milieueffectrapportage

Bestemmingsplan buitengebied Baarle-Nassau

Voorlopig Toetsingsadvies over het milieueffectrapport

28 april 2011/ rapportnummer 2311-68

1. Voorlopig oordeel over het MER

De gemeente Baarle-Nassau wil het bestemmingsplan voor de twee landbouwontwikkelingsgebieden (verder LOG's) 'Ulicoten' en 'Oostflank' in haar buitengebied herzien. Vanwege de nabijheid van Natura 2000-gebieden en omdat het bestemmingsplan kaderstellend is voor m.e.r.-(beoordelings)plichtige activiteiten wordt de plan-m.e.r.-procedure doorlopen. Bevoegd gezag bij deze procedure is de gemeenteraad van Baarle-Nassau. De Commissie voor de milieueffectrapportage (verder de Commissie[1]) merkt hierbij op dat zij het plan-MER getoetst heeft voor de ontwerp bestemmingsplannen LOG Ulicoten en LOG Oostflank. Het advies geldt niet voor reeds vastgestelde of andere in ontwikkeling zijnde bestemmingsplannen.

De Commissie signaleert bij toetsing van het plan-MER een aantal tekortkomingen, die zij essentieel acht voor het volwaardig meewegen van het milieubelang bij de besluitvorming. De geconstateerde tekortkomingen betreffen de volgende onderdelen:

- de onderbouwing van het voornemen, de alternatieven en de referentiesituatie;
- de milieugebruiksruimte voor ammoniak en geur;
- de effecten van het plan voor natuur en leefomgeving;
- de effectbeoordeling en de onderbouwing van de conclusies.

Doordat in het MER uitgegaan is van de verkeerde referentie en in de alternatieven niet de maximale mogelijkheden van het bestemmingsplan zijn uitgewerkt zijn de effecten van het voornemen op natuur en leefomgeving onderschat. De werkelijke milieugebruiksruimte is daardoor geringer dan het MER suggereert.

De Commissie adviseert, wanneer bovenstaande punten in een aanvulling op het MER worden opgenomen, ook de samenvatting van het MER hierop aan te passen.

In hoofdstuk 2 wordt het voorlopig oordeel van de Commissie nader toegelicht.

VOORLOPIG

[1] Voor de samenstelling van de werkgroep van de Commissie m.e.r., haar werkwijze en verdere projectgegevens, zie bijlage 1 bij dit advies. Projectgegevens en bijbehorende stukken, voor zover digitaal beschikbaar, zijn ook te vinden via commissiemer.nl onder 'Adviezen Commissie'. In bijlage 2 is een overzicht opgenomen van de door bevoegd gezag toegezonden zienswijzen en adviezen.

2. Toelichting op het oordeel

2.1 Voornemen en referentiesituatie

Een MER moet inzicht geven in de milieugevolgen van de maximale ruimte die de bestemmingsplannen bieden. Ook dient een MER aannemelijk te maken dat een plan uitvoerbaar is.

Het MER moet het voornemen vergelijken met de referentiesituatie. Onder het voornemen valt datgene waarover het bevoegd gezag een ruimtelijk besluit kan nemen. Dit is inclusief de wijzigingsbevoegdheden. Het gaat hier om:

- (her)bestemmingen die nog niet zijn vergund;
- (her)bestemmingen die wel zijn vergund maar nog niet zijn gerealiseerd (en ook niet op korte termijn worden gerealiseerd)
- illegale situaties die worden gelegaliseerd.

Alle andere activiteiten horen bij de referentiesituatie, dit zijn:

- de huidige feitelijke situatie;
- dat deel van de vergunde situatie dat op korte termijn ingevuld zal gaan worden;
- autonome (beleids)ontwikkelingen waaronder het Besluit huisvesting.

Referentiesituatie

Het MER gaat uit van de huidige vergunde situatie inclusief autonome ontwikkeling als referentiesituatie. Uit het MER blijkt echter dat de vergunde situatie niet overeenkomt met de feitelijke situatie. In de feitelijke situatie worden ruim 40% minder dieren gehouden dan in de vergunde situatie. Door dit verschil worden de milieueffecten van de referentiesituatie overschat en de effecten van het voornemen onderschat.

Voornemen

In het MER worden vier ontwikkelingsalternatieven beschreven. Geen van de alternatieven houdt rekening met:

- de mogelijkheden die het bestemmingsplan biedt voor hervestiging van (intensieve) veehouderij en omschakeling van grondgebonden agrarische bedrijven naar (intensieve) veehouderij;
- de effecten van de door de gemeente Baarle-Nassau ingediende aanvraag bij de provincie Noord Brabant om ontheffing van de provinciale Verordening Ruimte;
- de mogelijkheid tot het oprichten van mestvergistingsinstallaties bij alle bedrijven met de aanduiding “intensieve veehouderij” [2].

Door deze omissies zijn in het MER de maximaal mogelijke effecten van het plan niet voldoende beschreven en is het worst-case scenario niet in beeld gebracht.

[2] Zie Regels voor LOG Ulicoten artikel 4.5.1.c en Regels voor LOG Oostflank artkel 4.5.1.c

VOORLOPIG

De Commissie adviseert in een aanvulling op het MER:
- inzichtelijk te maken welke activiteiten onderdeel uitmaken van de referentiesituatie en welke tot het voornemen behoren, uitgaande van bovenstaande toelichting;
- het juiste worst-case scenario op te nemen in het MER;
- de milieueffecten van de aangepaste referentiesituatie en de alternatieven te beschrijven.

2.2 Geur

Het bestemmingsplan biedt de mogelijkheid om bestaande (grondgebonden) agrarische bedrijfslocaties te gebruiken voor hervestiging van intensieve veehouderijbedrijven. De mogelijke gevolgen hiervan zijn bij de beoordeling van geuremissies niet meegenomen.

Geurhinder is een lokaal effect. De effecten van geurhinder worden nu weergegeven voor de hele gemeente. Hierdoor suggereert het MER dat er geen verandering in geurhinder ontstaat of zelfs een lichte verbetering optreedt, terwijl er per deelgebied (waaronder die in de LOG'wel degelijk sprake van verslechtering kan zijn.

De Commissie adviseert in een aanvulling op het MER:
- inzicht te geven in de maximale effecten van het voornemen voor de geurhinder;
- deze effecten per deelgebied nader in beeld te brengen.

2.3 Natura 2000 en Passende beoordeling

Voor de besluitvorming is het essentieel dat het MER inzicht geeft in de mogelijke gevolgen voor de in de regio aanwezige Natura 2000-gebieden in Nederland en België. Uit de uitgevoerde Passende beoordeling blijkt dat de kritische depositiewaarden[3] voor stikstof voor verschillende habitattypen al in de huidige situatie worden overschreden

In de Passende beoordeling is als referentie gekozen voor de vergunde situatie, inclusief het voldoen aan het Besluit huisvesting. In een Passende beoordeling moet echter uitgegaan worden van de huidige feitelijke situatie[4]. Hierdoor worden de effecten van het voornemen onderschat.
Daarnaast ontbreekt in de Passende beoordeling inzicht in de maximale mogelijkheden van het bestemmingsplan (zie § 2.1) en de daarbij behorende stikstofdepositie op Natura 2000-gebieden in Nederland en in België (worst-case).

De Commissie adviseert in een aanvulling op het MER de effecten van het voornemen op Natura 2000-gebieden te bepalen ten opzichte van de huidige feitelijke situatie en de alternatievenvergelijking hierop aan te passen.

[3] Neem voor de actuele achtergrondconcentratie en ontwikkeling de meest recente data van PBL
[4] Zie hiervoor artikel 19i van de Natuurbeschermingswet

VOORLOPIG

Commissie voor de
milieueffectrapportage

Arthur van Schendelstraat 800 Utrecht
T 030 - 234 76 66
F 030 - 233 12 95
E mer@eia.nl
W www.commissiemer.nl

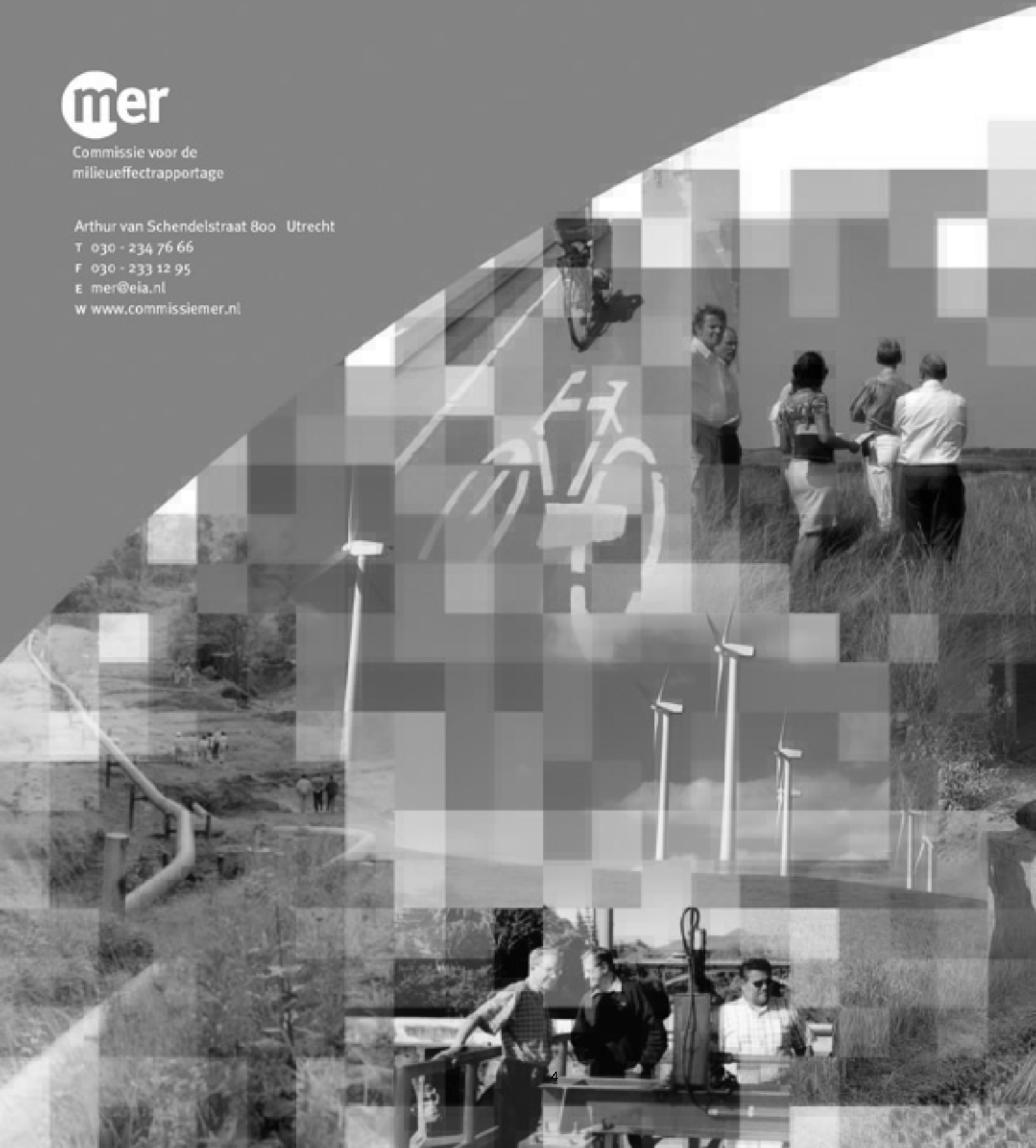

BIJLAGE 2 Kaarten geur

Plan Mer
Bestemmingsplan buitengebied gemeente Baarle-Nassau

Verschil in indicatieve achtergrond-belasting ten aanzien van geurhinder

- worst-case B t.o.v. worst-case A

gebaseerd op een ruwheid van 0.20 en default Vstacks parameters voor staluitvoering

opdrachtgever:
gemeente
Baarle-Nassau

uitvoering
ARCADIS
Infrastructuur, milieu, gebouwen

schaal: 400 0 400 800 Meters

B02012.000313
15 juni 2011

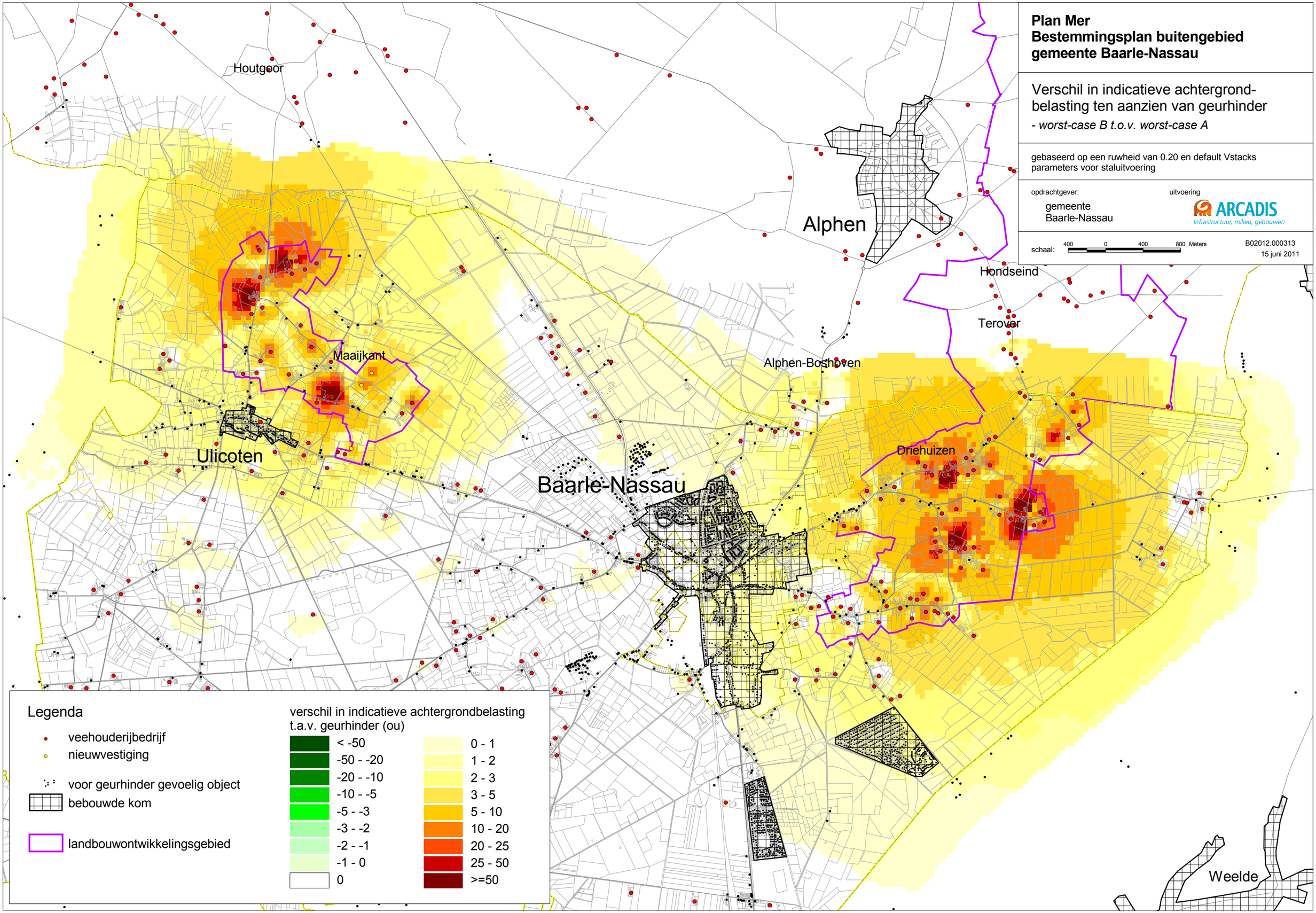

Plan Mer
Bestemmingsplan buitengebied gemeente Baarle-Nassau

Verschil in indicatieve achtergrond-belasting ten aanzien van geurhinder

- worst-case A t.o.v. referentiesituatie - Cbs

gebaseerd op een ruwheid van 0.20 en default Vstacks parameters voor staluitvoering

opdrachtgever:
gemeente
Baarle-Nassau

uitvoering
ARCADIS
Infrastructuur, milieu, gebouwen

schaal: 400 0 400 800 Meters

B02012.000313
15 juni 2011

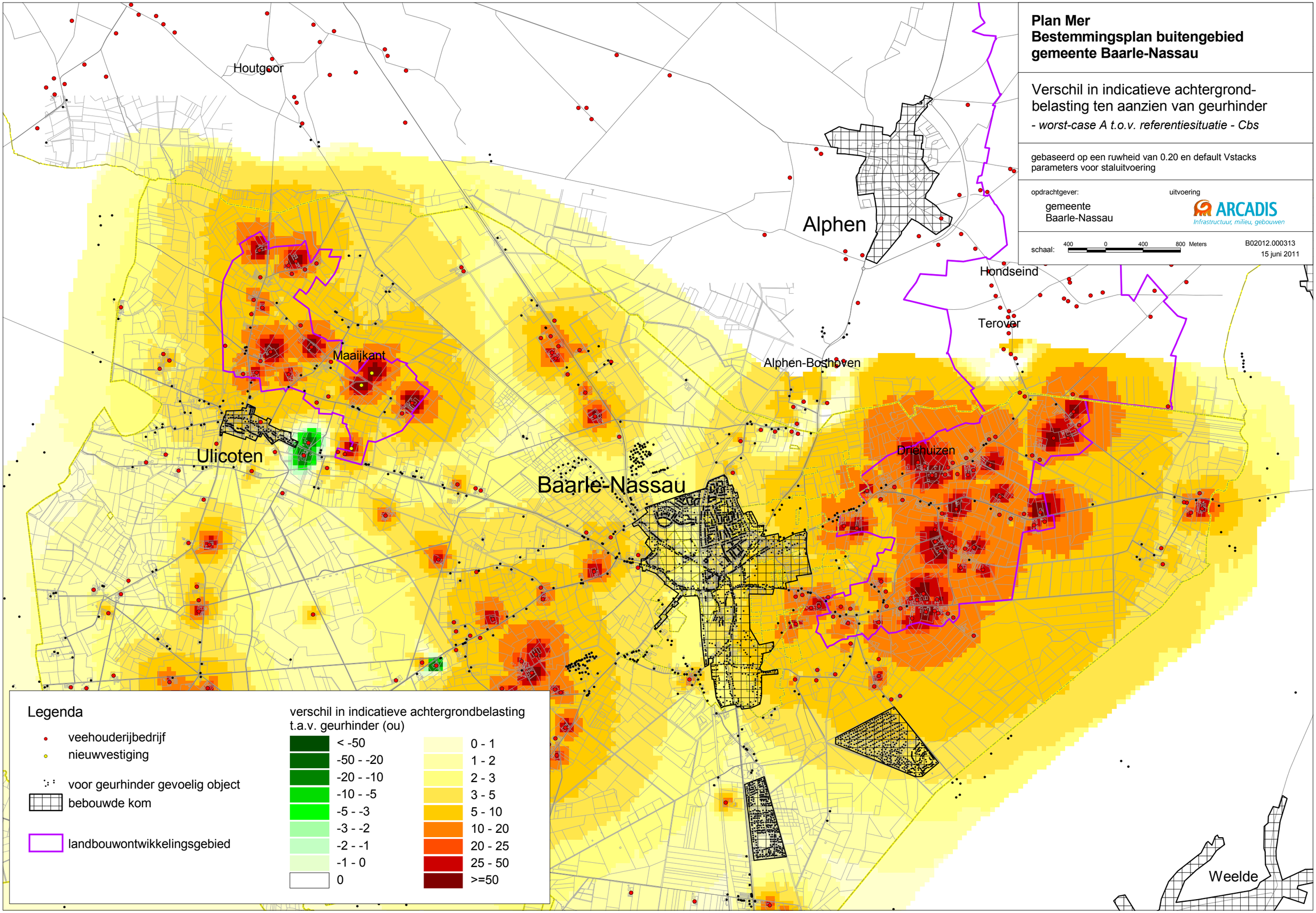

Plan Mer
Bestemmingsplan buitengebied
gemeente Baarle-Nassau

Verschil in indicatieve achtergrond-
belasting ten aanzien van geurhinder

- worst-case A t.o.v. de huidige situatie

gebaseerd op een ruwheid van 0.20 en default Vstacks
parameters voor staluitvoering

opdrachtgever:
gemeente
Baarle-Nassau

uitvoering
ARCADIS
Infrastructuur, milieu, gebouwen

schaal: 400 0 400 800 Meters

B02012.000313
15 juni 2011

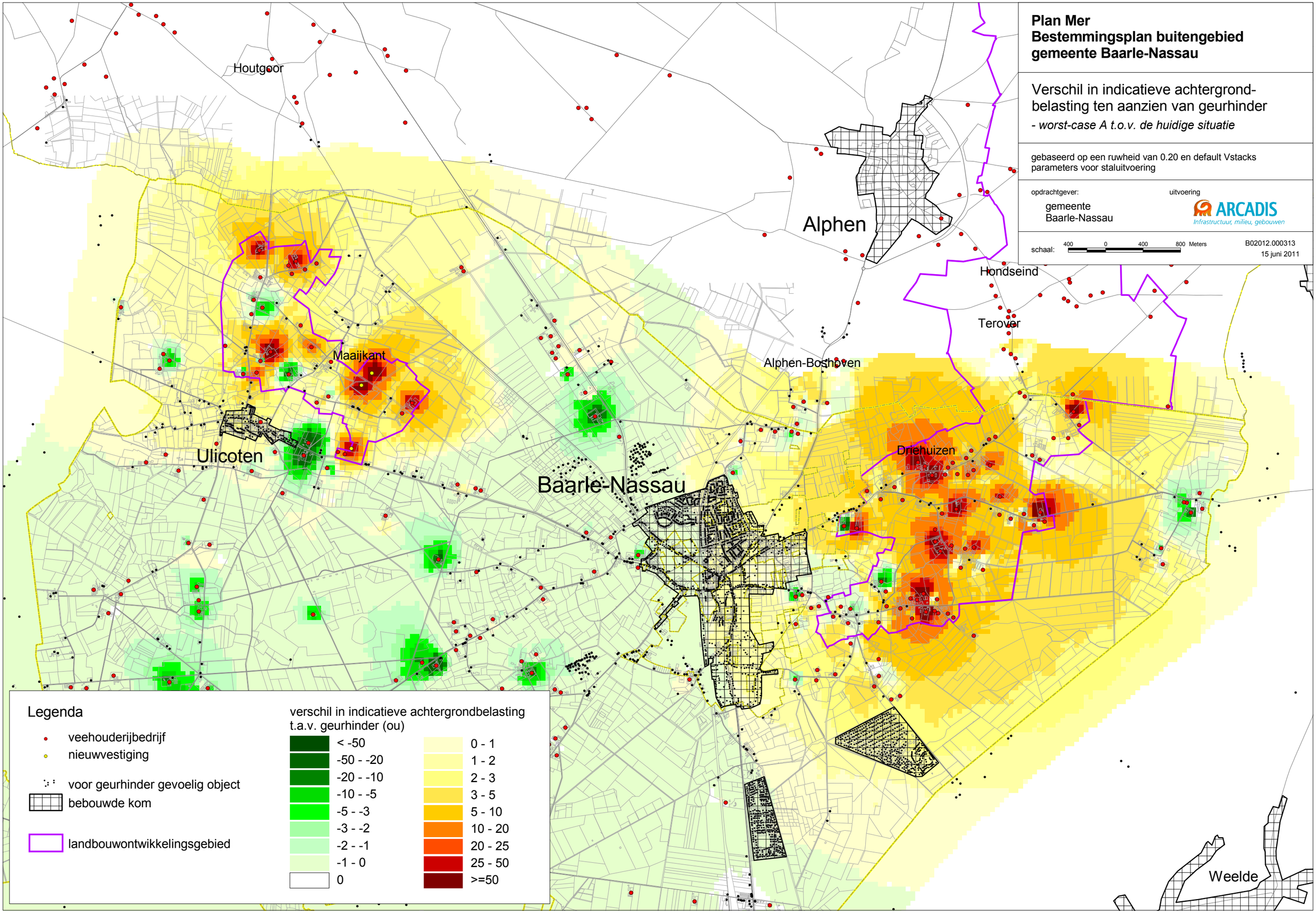

Plan Mer
Bestemmingsplan buitengebied
gemeente Baarle-Nassau

Verschil in indicatieve achtergrond-
belasting ten aanzien van geurhinder

- worst-case B t.o.v. referentiesituatie - Cbs

gebaseerd op een ruwheid van 0.20 en default Vstacks
parameters voor staluitvoering

opdrachtgever:
gemeente
Baarle-Nassau

uitvoering
ARCADIS
Infrastructuur, milieu, gebouwen

schaal: 400 0 400 800 Meters

B02012.000313
15 juni 2011

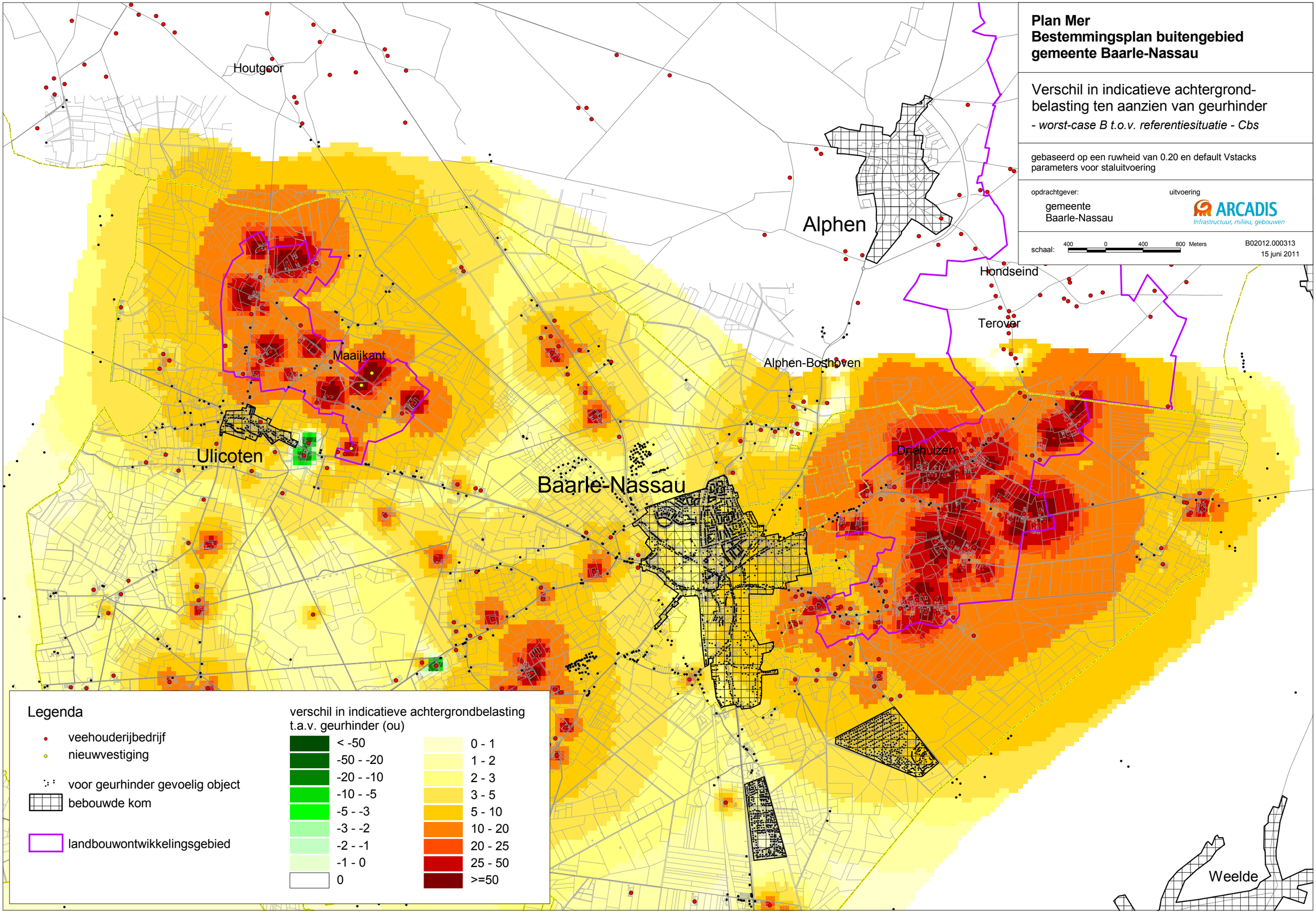

BIJLAGE 3 Achtergrondbelasting geur

Binnen bebouwde kom	Huidige situatie - vergund	Huidige situatie – CBS correctie	Referentie (Amvb huisvesting) – vergund	Referentie (Amvb huisvesting) – CBS	Worst case variant A	Worst case variant B	1A	1B	2A	2B
Classificatie										
Zeer goed	111	293	111	328	96	92	110	110	139	139
Goed	1656	2553	1838	2548	984	457	1924	1899	1925	1890
Redelijk goed	1151	99	975	69	1833	2249	899	918	869	898
Matig	27	3	21	3	32	145	12	18	12	18
Tamelijk slecht	3	0	3	0	3	5	3	3	3	3
Totaal	2948	2948	2948	2948	2948	2948	2948	2948	2948	2948

Buiten bebouwde kom	Huidige situatie - vergund	Huidige situatie – CBS correctie	Referentie (Amvb huisvesting) – vergund	Referentie (Amvb huisvesting) – CBS	Worst case variant A	Worst case variant B	1A	1B	2A	2B
Classificatie										
Zeer goed	62	102	69	122	66	66	67	69	76	79
Goed	179	269	199	269	178	152	194	203	197	204
Redelijk goed	171	132	163	128	160	160	160	143	155	142
Matig	91	103	84	90	94	109	88	92	81	82
Tamelijk slecht	82	9	82	12	88	84	74	75	80	80
Slecht	30	8	20	2	26	38	27	28	21	23
Zeer slecht	7	4	6	4	10	11	10	10	9	9
Extreem slecht	3	1	5	1	6	8	8	8	9	9
Totaal	628	628	628	628	628	628	628	628	628	628

Colofon

AANVULLING PLANMER BESTEMMINGSPLANNEN BUITENGEBIED BAARLE-NASSAU

OPDRACHTGEVER:

Gemeente Baarle-Nassau

STATUS:

Concept

AUTEUR:

ing. J.T.H. Houkes BSc
drs. H.P.T. Ullenbroeck

GECONTROLEERD DOOR:

drs. H.P.T. Ullenbroeck

VRIJGEGEVEN DOOR:

drs. H.P.T. Ullenbroeck

21 juni 2011
075589375:0.1

ARCADIS NEDERLAND BV
Utopialaan 40-48
Postbus 1018
5200 BA 's-Hertogenbosch
Tel 073 6809 211
Fax 073 6144 606
www.arcadis.nl
Handelsregister 9036504

©ARCADIS. Alle rechten voorbehouden. Behoudens uitzonderingen door de wet gesteld, mag zonder schriftelijke toestemming van de rechthebbenden niets uit dit document worden verveelvoudigd en/of openbaar worden gemaakt door middel van druk, fotokopie, digitale reproductie of anderszins.